

INTERVISTË ME KRYETARIN E ODËS SË MJEKËVE TË KOSOVËS

Pleurat Sejdiu

Kryetar i Odës së Mjekëve të Kosovës

Çka është Oda e Mjekëve, cili është roli i saj?

Oda e Mjekëve të Kosovës (OMK) është organizatë e pavarur profesionale e cila ka për detyrë vetqeverisjen e mjekëve, mbrojtjen dhe prezantimin e interesave profesionale të anëtarëve të saj, të sigurojë standardet e larta të kodit të etikës dhe deontologjisë mjekësore, të promovoj dhe mbrojë veprimtarinë e profesionistëve shëndetësorë në institucionet shëndetësore publike dhe private.

Ndër qëllimet kryesore të saj është sigurimi i edukimit të shërbimeve shëndetësore sa më cilësore dhe shërbimeve të tjera që kanë të bëjnë me kujdesin shëndetësor.

Në këtë drejtim, që nga funksionalizimi i Odës vërehet ndryshimi i qasjes së organeve të ndjekjes ndaj akuzave ndaj mjekëve, kjo falë faktit se tani Oda së pari trajton rastet nga aspekti profesional dhe merr vendime gjë që i largon akuzat e pa baza apo kuturu ndaj kolegëve tonë.

Kjo tregon se Oda e Mjekëve ka fituar në kredibilitet.

Po ashtu, Oda është treguar partnere serioze e institucioneve shtetërore në luftimin e padrejtësive ngaj mjekëve, qofshin në aspektin profesional, po ashtu atij social.

Në këtë drejtim, Oda ka arritur të ngris dhe rregulloj shumë çështje në nivelin qeveritar dhe atij të institucioneve shëndetësore, dhe në tre raste pas dështimit të reflektimit në këto probleme, Oda i ka ngritur këto çështje në gjykatat civile përmes së cilave do t'i mbrojë anëtarët e saj ndaj shkeljeve ligjore dhe diskriminimit ndaj tyre.

Si e vlerësoni situatën e mjekëve në Kosovë, si në aspektin kuantitativ ashtu edhe profesional?

Që të dy këto situata lënë shumë për t'u dëshiruar. Aspekti profesional qëndron mjaft mirë, por ajo që e dëmton shprehjen e këtij aspekti, në 80% të rasteve, janë kushtet e punës, pra jo adekuate për zbatimin e njohurive të kolegëve tonë.

Kuantitativisht nuk qëndrojmë edhe keq, porse dështimi i një planifikimi të mirëfillt dhe sistematizimi strategjik shumë i mangët në aspektin strategjik bën që sistemi të vuaj në këtë aspekt.

Pra, me një qasje strategjike që të dy këto aspekte do përmirësoheshin dukshëm.

Fatkeqësisht, edhe pas dy viteve ofertimi që i kemi bërë SHSKUK-së për bashkëfinancim të profilizimeve të kolegëve tonë, këta të fundit kanë dështuar të bashkëpunojnë në një propozim konkret që e kemi dorëzuar edhe me shkrim.

Po ashtu, fatkeqësisht kemi hasur në rezistencë nga ana e MSh-së për rregullimin e dy çështjeve: atë të statusit ligjor dhe profesional të mjekëve, përmes Ligjit për të drejtat dhe përgjegjësitë e mjekëve si dhe Udhëzimin Administrativ për specializime dhe

subspecializime, ku do rregulloheshin edhe çështjet e profilizimeve. Po ashtu, do të rregulloheshin përgjegjësitë e institucioneve shëndetësore në këto sfera.

Sipas jush, sa ka ndryshuar profesioni i mjekut në ndërkohë dhe cila është e ardhmja?

Me siguri që ka ndryshuar, por fatkeqësisht jo në çdo aspekt pozitivisht. Dinjiteti i mjekut gjatë këtyre 20 vjetësh është nëpërkëmbur, anatemuar dhe jo rrallë herë denigruar.

Kjo për arsye të mosfunksionimit të mirëfillt të politikave të Qeverive tek ngritja kualitative e kapaciteteve si dhe mungesa e deritashme e një organizimi të mirëfillt mbrojtës të komunitetit tonë.

Të gjitha këto mbështeten në argumentet që ne i kemi sjellë para organeve qeveritare si dhe propozimet konkrete për zgjidhjen e tyre. Ne do vazhdojmë të insistojmë në këto reforma të domosdoshme si për përmirësimin e pozitës sociale dhe profesionale të mjekut që do reflektonte edhe në funksionalizimin dhe përmirësimin e sistemit shëndetësor, pra me reflektim në ngritjen kualitative të shërbimeve.

Me këto reforma, të lehta për t'u arritur, do ndërpritej "ikja e trurit" nga radhët tona. Krejt çka duhet është vullneti politik, bashkëpunimi me organizatat profesionale si dhe ngritja e kapaciteteve të brendshme të politikë-bërjes në MSh.

Gjithsesi, e ardhmja është e ndritur duke pasur parasysh gjeneratat e reja, por me siguri e mundimshme.

Si ka ndikuar Covid-19 në jetën profesionale të mjekut?

Si në gjithë shoqërinë tonë, ashtu edhe në mesin e komunitetit tonë ndikimi është evident. Mungesa e kushteve dhe mbështetjes adekuate institucionale dhe politike ka bërë që mbingarkesat të bëjnë rezultatet jo aq sa ne si komunitet dëshirojmë. Porse, impakti ynë, përkundër minimizimeve nga jashtë, është i pakontestueshëm dhe lehtë i matshëm.

Cili ka qenë roli i Odës në këtë situatë?

Në fillim të pandemisë, bazuar edhe në ligjet në fuqi, Oda ka qenë e involvuar në të gjitha komitetet dhe zhvillimet, por në ndërkohë për shkak të kritikave konstruktive, por të vazhdueshme kemi arritur që të anashkalohejmë nga niveli politik.

Oda, çdo herë me kërkesa dhe propozime me shkrim i është drejtuar institucioneve relevante, por fatkeqësisht janë injoruar. Disa injorime kanë pasur edhe pasoja.

Cilat janë sfidat e mjekut, si në Kosovë, ashtu edhe në botë?

Bazuar në studime të ndryshme, sfidat kryesore të mjekëve në botë janë po të njëjtat, ato që i kanë edhe mjekët kosovarë siç janë: Mbingarkesa dhe koha e limituar për t'u kujdesur me pacientin; Financimi; Punësimi dhe ikja e mjekëve jashtë vendit; Dilemat etike; "Konsumimi" – "Physician burnout" dhe kushtet e punës si dhe shkollimi specialistik kualitativ, specifike për Kosovën.

Ju jeni kryetar i Odës që nga viti 2017, cilat janë avancimet e odës nën udhëheqjen e juaj?

Për këto tre vjet jam munduar të shfrytëzoj përvojën dhe rrjetin e lidhjeve institucionale të krijuara ndërvite, që besoj se me ekipin tim të tanishëm kemi dhënë rezultate të matshme. Për tre vjet kemi arritur ta funksionalizojmë dhe stabilizojmë Odën si organizatë kredibile.

Gjatë këtyre viteve, kemi arritur që të themelojmë dhe stabilizojmë një sistem modern të licencimit dhe rilicencimit, ku pas rreth 10 viteve kemi aktivizuar sistemin e rilicencimit dhe, e them me mburrje një sistem efektiv dhe i avancuar. Deri më tani kemi lëshuar mbi 2600 licenca të punës.

Gjatë kësaj kohe kemi arritur të ngrisim sistemin rigoroz të akreditimit të Edukimit të Vazhdueshëm Profesional (EVP) dhe njëkohësisht të krijojmë një sistem të qëndrueshëm të financimit të këtyre eventeve. Me këtë rast kemi hequr barrën financiare nga kolegët tonë. Janë akredituar mbi 308 aktivitete, si dhe janë organizuar, bashkë-organizuar dhe përkrahur financiarisht rreth 50 aktivitete të cilat kalojnë vlerën 120,000 €.

Mund të lavdërohem se për herë të parë kemi filluar stimulimin e punës shkencore të komunitetit tonë, gjë që indirekt ka filluar të reflektoj edhe tek institucionet e tjera në Kosovë. Po ashtu, kemi arritur që për herë të parë në trojet shqiptare të botojmë enciklopedinë, falë punës së palodhshme të Prof. Isuf Dedushajt.

Përkundër vështirësive, sfidave dhe pengesave, Oda e Mjekëve të Kosovës është anëtarësuar në Asamblenë e Përgjithshme të Komitetit të Përhershëm të Mjekëve Evropian (CPME). Puna, mundi dhe angazhimi i një ekipi të tërë nga OMK ka sjellë rezultat konkret në forcim të përfaqësimit ndërkombëtar dhe marrëdhënieve me organizatat simotra. Ku më pas, Gazeta zyrtare e Komitetit të Përhershëm të Mjekëve evropian (CPME) në edicionin e 29-të, të botuar në qershor 2019, i ka dedikuar artikull OMK-së si storje suksesi.

Po ashtu, siç shihet, kemi arritur që pas gati 30 vitesh të aktivizojmë revistën tonë, e cila me këtë redaksi të vyer, presim që shumë shpejtë të shndërrohet në një revistë shkencore të akredituar.

Gjatë karrierës tuaj, keni bartur poste të rëndësishme në fushën e shëndetësisë. Sa është vështirë tani që jeni në krye të gjithë mjekëve të Kosovës?

Do ta përshkruaja si e lehtë kur fryn era në shpinë, por e vështirë kur përballësh me të me gjoks. Fatkeqësisht, ky është realiteti i organizatave profesionale në Kosovë.

Cilat janë synimet e OMK-së në periudhën afatshkurtesë dhe afatgjatë?

Oda do të vazhdoj në profesionalizimin dhe modernizimin e shërbimeve.

Në periudhën afatshkurtesë, Oda synon të realizoj tre objektiva kryesor:

1. Fillimin e procesit aq të nevojshëm të profilizimit profesional të mjekëve, në lëmi të specifike;
2. Fillimin e procesit të subspecializimeve; dhe
3. Aprovimin e Ligjit për të drejtat dhe përgjegjësitë e punëtorëve shëndetësor, ku përfundimisht do fitonim statusin e personit zyrtar gjatë ushtrimit të profesionit.

Në planin infrastrukturor:

1. Ndërtimin e ndërtesës së Odave të profesionistëve shëndetësor, projekt i përbashkët me Lux-Dev, i cili fatkeqësisht është i bllokuar nga burokracia e Bordit të SHSKU-së dhe nivelit politik të Ministrisë;
2. Ngritja e Obeliskut memorial për sakrificën e punëtorëve shëndetësor ndër vite;
3. Aktivizimi i Sistemit Informativ të Integruar i OMK-së, automatizimi i të gjitha procedurave administrative, projekt i financuar nga Lux-Dev.

Në planin afatgjatë, OMK do të bëjë presion në institucionet relevante qeveritare në tre çështje prioritare reformatore:

1. Profilizimi i spitaleve të përgjithshme, që do çonte në racionalizimin e resurseve njerëzore dhe atyre financiare, e që do arrinte ngritjen e cilësisë së shërbimeve;
2. Inicimin dhe aprovimin e Ligjit për ekspertizë gjyqësore, ku do të profesionalizoheshin ekspertët gjyqësorë mjekësor, në bashkëpunim me Ministrinë e Drejtësisë;
3. Realizimin e akreditimit të programeve specialistike nga ana e kolegjeve profesionale të Britanisë së Madhe, iniciativë e filluar nga OMK, dhe e përkrahur nga donatori ynë i vlefshëm Lux-Dev. Vonesat momentale janë për shkak të mosbartjes kundërligjore nga ana e Ministrisë së Shëndetësisë të kompetencës së specializimeve.

Në fund, do dëshiroja të falënderoj shumë donatorin tonë të madh Lux-Dev, të cilët tani e sa vjet janë duke na mbështetur në vazhdimësi dhe pa kursim në zhvillimin e projekteve të OMK-së.